

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik inatsisartut inatsisaattut siunnersuut**Saqqummiussinermi oqaaseqaatit**
(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)**Siullermeerutaasumik suliarineqarnera**

Naalakkersuisut sinnerlugit aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut saqqummiutissavara.

Inatsisissamut siunnersuut ingerlaavartumik nutarterinermut inuiaqatigiinnilu ineriartornermut naapertuuttumik akileraartarnermi malittarisassanik naleqqussaanermut ilaavoq. Siunnersuut allannguutissatut siunnersuutinik arlaqartunik imaqarpoq, taamaammallu ingasappallaassaaq siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu tamaasa erseqqinnerusumik eqqartussagukkit. Taarsiullugu siunnersuutit pingaernerit samminissaat toqqarsimavara siunnersuutillu sinnerinut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuut nassuiaatitaalu innersuussutigalugit.

Piffissap ingerlanerani misissueqqaarmissamut, misissueqqissaarnissamut imaluunniit aatsitassat iluaqutiginiarnissaannut akuersissutinik piginneqataassutsit nalikillilertarnerannut tunngavissatut nalikillilerinermut malittarisassat atuuttuusut naammattumik erseqqissuseqarnerisut oqalliserineqarsimavoq. Apeqqutip tamatuma suliffeqarfinnut peqataasunut aningaasatigut annertuumik sunniuteqarsinnaammat, Naalakkersuisut aalajangersimapput apeqqut tamanna aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisip allanngortinneratigut iluarsiiviginiarlugu. Allanguinermut atatillugu aamma nalikilliliinerit ukiut tamaasa angeqqatigiikkuutaartumik pisarnissaat siunnerfigineqarluni, tassalu aalajangeriikkamik nalikillilerineq atorneqalersillugu. Taamatut nutaaliorneq ilaatigut akuersissummik piginneqataassutsip aningaasatigut nalingata nalikillilerinerillu naammaginantumik ataqatigiittuunissaannik kissaateqarneq qulakkeerniarneqarpoq. Taamatullu aamma suliffeqarfiit aatsitassalerinermik suliaqartuusut suliffeqarfinit allanit allaanerussutigalugu akileraartarnermut atatillugu killeqanngitsumik amigartooruteqarsinnaanermut, tamatumani aamma akileraartarnermut atatillugu nalikillerinikkut pinngortunik, periarfissaqarnerat sunniuteqarsimalluni. Uanga isumaga malillugu ataatsimut

isigalugu tulluurtumik oqimaaqatigiissitsisumillu suliffeqarfiit pissutsit atugarisaat naammaginantumik eqqarsaatigalugit aaqqiinerusoq.

Inatsisissatut siunnersuutip aamma akileraartarnermut tunngasunik apeqqudit, aatsitasarsiornermi misissueqqaarnissamut misissueqqaarnissamulluunniit akuersissutinik pigisaqartut Kalaallit Nunaanni killilimmik akileraartussaataitaanermi ingerlatseqatigiiffinnut tamakkiisumik akileraartussaataitaasunut allanngortinneqarneranni pinngorsinnaasut, aaqqiiviginiarsarai. Naalakkersuisut isumaqarput, Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerata ineriartortinnissaanut qetiusumik pingaaruteqartoq, nunami allamiunit ilaatigut soorlu aatsitassalerinermi aningaasaliisinnaasut ussassaarneqarnissaat. Taamatut ineriartornermut akileraartarnikkut pisariaqanngitsumik akornutaasunik pilersitsisussanik malittarisassaliunnginnissaq pingaartuuvoq. Taamaammat siunnersuutigineqarpoq aatsitassarsiornermi suliffeqarfiit killilimmik akileraartussaataitaasut allanngortinneqartillugit imaluunniit tunineqartillugit suliffeqarfiup akileraartarnermut tunngatillugu inissisimanagera ingerlateqqinneqarsinnaassasoq. Ingerlateqqiisinnaanerup kinguneraa ingerlatseqatigiiffik suliffeqarfiup killilimmik akileraartussaataitaasup ingerlataanik ingerlatseqqittuusoq ingerlatseqatigiiffiup akileraarutaasussanik isertitaanit sinneqartoorutaasunit akileraartarnermi amigartoorutit suliffeqarfiup killilimmik akileraartussaataitaasup ingerlatsinerani pinngorsimasut ilanngaatigissallugit periarfissaqarnera. Tamatumuuna suliffeqarfiit aatsitassarsiornermik ingerlataqartuusut siunertarineqanngitsumik aningaasatigut annaasaqarnissaat pinngitsoortinneqassaaq.

Ingerlatseqatigiiffiit atortussiassanik ujarlernermi misissueqqaarnissamut akuersissummik pigisaqartut pisartussalluunniit amerlasuut ingerlatseqatigiiffinnik annerusunik aningaasarissaarnerusunillu suleqateqarnissamik pisariaqartitsissapput. Nutaanik allanik suleqatissarsisarneq akuersissummik pigisaqartup akuersissutip ilaanik suleqatigilikkamut tunisaqarneratigut pigajuttarpoq. Tusisaqartumulli aningaasanik tunniussinermut taarsiullugu nutaamik suleqatigiligaq, misissuinerup ingerlaqqinnissaanut atasunik assigiinngitsutigut aningaasaartuutinik akiliisussanngortarpoq. Oliesiornermi taamatut periuseqartarneq naluneqanngilaq taaneqartarluni “farm out”. Taamatut tunisaqarneq pisisup tunisisumut aningaasanik tunniussineratuulli akileraarutaasussaavoq. Taamatut pisoqarnerani akileraarusiineq, tunisisup suliamik ingerlatami suli isertitaqannginnerani, tunisisup aningaasaqarniarneranut nanertuutaassaaq. Pissutsit maanna atuuttuusut tunngavigalugit inuiaqatigiit soqutigisarilluinnarpaat iluaqutigineqarsinnaasunik tassalu

anigaasarsiorfiussanik pigisat nassaarineqarnissaat siunertaralugu Kalaallit Nunaanni sukumiisumik misissueqqaarnerit misissueqqissaarnerillu piviusunngortinnissaannut pisariaqartut qulakkeernissaat. “Farm out”-imut atatillugu maannakkut akileraaruserinermi suliarinnittarnerup ingerlatseqatigiiffiit atortussiassanik Kalaallit Nunaata ataani qinerlernissamut kajumissuseqarnerat annikillisinneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu siunnersuutigineqarpoq akileraartarnermi malittarisassat eqaannerusunngortinneqassasut. Siunnersuutip nassataraa, taamatut pisoqartillugu isertitat anigaasartuutillu piffissamut ataatsimut atasuutinneqarnissaat. Allanguut pingaartumik ingerlatseqatigiiffinnut minnerusunut akunnattumillu angissuseqartunut, atortussiassanik Kalaallit Nunaata ataani ujaasisunut, iluaqutaassaaq.

Malittarisassat atuuttuusut malillugit inunnik akileraarusersuineri isertitat 26 procentii ataatilaarlugit nunap karsianut 74 procentillu missigisaat kommuninut agguanneqartussaapput. Ukiuni aggersuni nunanit allamiut annertoorujussuarmik Kalaallit Nunaanni anigaasaliissuteqartarnissaat pisinnaavoq, assersuutigalugu Alcoa-mik ingerlatamut atatillugu. Anigaasaliinerit iluliornermut, meeqqueriviliornernut il.il. nunap karsianut anigaasartuutit annertuumik amerleriarnernannik kinguneqarsinnaapput. Taamaammat nunap karsiata isertitaasa amerleriarnissaat qulakkiissallugu pisariaqarpoq. Naalakkersuisut isumaqarput nunami allamiunit sulisunit, Alcoa-mik ingerlataasinnaasumut atatillugu imaluunniit atortussiassalerinermi ingerlatanit avataanit takkuttussanit, akileraarutitigit isertitat tamarmik nunap karsianut isertillugit nunap karsiata isertitaasa amerleriarnissaannut periarfissaq pitsaanerpaajussasoq. Tamatunuuna nunap karsia ukiuni aggersuni ineriartortitsinissamut anigaasatigit tunngavissaqalissaaq patajaannerusumik.

Nunap karsiata annertunerusumik isertitanit pisassarisai Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiiinut iluaqutissanngorsinnaassanngillat, aammali ukiumoortumik ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiinniarnerni tunngavissanut ilaassallutik. Nunap karsiata anigaasarliornerata ilaatigit anigaasaat qanoq amerlatigisut atatsimoortumik tapiissutinik inuqatigiinniarnikkut agguanneqarsinnaanerit sunniuteqarfigisussaassavaa.

Aaqqiinissap siunnersuutigineqartup pitsaaqutigaa kommunit maannakkut akileraarutitigit isertitaannut killilerujussuarmik sunniuteqarfiginnittusaaanera. Peqatigitillugulu kommunit kommunini suliffissaqartitsiniarnermut inuussutissanullu tunngasumik politikkimik ineriartortitsinermut soqutiginninnerat pigiinnarneqassalluni, sumiiffimmi sulisunit

akileraarutitigut isertitat agguanneqartarnerat maannamutut ingerlaannartussaammat. Allatut oqaatigalugu kommunit akileraarutitigut iseritaat qaffassapput kommunimi innuttaasut inuussutissarsiummik namminersortutut ingerlatsisut akissarsiaqartulluunniit amerlaruleriartortillugit. Siunnersuutip tamanna allanngortinngilaa.

Matumani saqqummiussinermut atatillugu eqqartorniagara kingulleq tassa sulisut avataanit takkuttut ilaannut tamakkiisumik akileraartitsinermik eqqussineq. Nalunngilara siunnersuummut tassunga ajorinnittut amerlasuut. Erseqqissaatigilertulaarlarali siunnersuut sumi inungorsimanermik aallaaveqarnermik assigisaanilluunniit eqqusseqqinniarnernunngimmat. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni innuttaasut aatsitassalerinermi il.il. sulilersinnaaner at ajornarnerusunngortinniannngilluinnarpaat kalaallilluunniit suliffeqafiisa nunami allamiut suliffeqarfiinut unammillersinnaaner at annikinnerulersinniarnagu. Akerlianilli Naalakkersuisut siunertaraat inuttaasut sapinngisamik peqataaffigisaminnik angusaqaataasumillu imminnut pilersortuunissaat, taamatullu aamma neriulluta kalaallit suliffeqarfiutaat unammilligassat nutaat ornitatta nammassiniarnerinut peqataalluarumaartut.

Sulisunut nunami allamiunut illoqarfiit nunaqarfiillu avataanni sanaartornermik imaluunniit atortussiassalerinermi sulisussanik tamakkiisumik akileraartitsinissamik siunnersuut, tamakkua tungaasigut akileraaruserinermi allaffissornikkut suliaqarnerup piariillisarnissaanik peqatigitillugulu aamma akileraaruserinermi sulisunik tamakkuninnga akileraarusersuinerup pitsaassutsikkut qaffassaaviginissaanik siunertaqarpoq. Alcoa-mik ingerlatilersinnaasassamut aammalu atortussiassalerinermut atatillugu qularnanngilluinnartumik sulisunik “angalasunik”, tassalu piffissap ingerlanerani nunat arlaanni, piffissamilu allami nunami allami piffissamilu allami nunami aamma allami sulisunik atorfinitsitsisarnissaq pisariqartinneqassaaq. Tamatumani misilittakkat malillugit maani nunailu allani akileraaruserinermi oqartussaasut sulisunut taamaattunut, nunarsuarmi assigiinngitsuneersinnaasunut, tunngasunik akileraaruserinikkut suliat ajornartorsiutigisartussaassavaat, ilaatigut tamakkua oqartussaasunitsaaffiginnissutinut amerlasuutitigut qisuariaateqarneq ajormata. Qisuariaateqarnerinilu amerlasuutitigut paasissutissiissutit tiguneqartut naleqquttunik nali-gisarsiuunngitsunik uppernarsaasersuutit tunngavilersorniarneri oqartussaasunut amerlasuutitigut ajornartorsiutaasarluni. Sulisut “angalasut” aamma akileraartarnermi oqartussaasut oqaatsitigut nassuiaatinullu tunngasutitigut annertuumik ajornartorsiortikkajuttarpaat. Akileraaruserivimmi sulisut ullumikkut innuttaasut kalaalisut qallunaatullu aammalu ilaatigut tuluttut sullisissallugit piorsarsimapput. Sulisoq nunami allamioq oqaatsit taakkua atorlugit

paasisitsinissaminut ajornartorsiuteqarpat, qaqutiginnaq pineqartumik eqqortumik akileraartitsiniarneq iluatsisinnaasarpoq.

Naalackersuisut isumaqarput tamakkiisumik akileraarusiineq ajornartorsiutit nunami allamiunik sulisartunik, sanaartornermi illuqarfiit nunaqarfillu avataanni sulisunik imaluunniit atortussiassalerinermi sulisunik, akileraarusiiniarnermut atatillugu pinngorsinnaasunik pinngitsoortitsiniarnermi naleqqunnerpaasoq. Ilisimatitsissutitut oqaatigisinnaavara taamatuttaaq Danmarkimi tamakkiisumik akileraarusiineramik periutsumik Nordsømi eqqussineqarsimasoq. Taamaattumik siunnersuut ajornartorsiutinik sulisunik taamaattunik akileraarusersuinermit atatillugu pinngorsinnaasunik aaqqiiniarnermi kalaallit immikkut periusaattut oqaatigineqarsinnaanngilaq.

Naggataatigut inatsisissatut siunnersuut nassuiaatitaalu innersuussutigaaqka.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalackersuisut sinnerlugit siunnersuut Inatsisartunut suliarisasannngortippara aammalu Akileraartarnermut Akitsuusiinermullu Ataatsimiititaliami suliarineqareernerani aappassaaneerutaasumik suliarineqartussanngorlugu.